

**AZ ORSZÁGOS KOMPETENCIAMÉRÉSRŐL, AZ ERDEI FERENC
KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI SZAKKÖZÉPISKOLA, A MAKÓI
OKTATÁSI KÖZPONT, SZAKKÉPZŐ ISKOLA ÉS KOLLÉGIUM
TAGINTÉZMÉNYE EREDMÉNYEIRŐL**

I. AZ ORSZÁGOS KOMPETENCIAMÉRÉSRŐL

1993. évi LXXIX. törvény a közoktatásról

99.§ (4) Az országos mérési feladatok keretében kell rendszeresen mérni, értékelni a nevelési-oktatási intézményekben folyó pedagógiai tevékenységet, így különösen az alapkészségek, képességek fejlődését. Az oktatásért felelős miniszter évente a tanév rendjéről szóló rendeletében határozza meg az országos mérési feladatokat.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott mérésnek minden tanévben ki kell terjednie a közoktatás negyedik, hatodik, nyolcadik és tizedik évfolyamán minden tanuló esetében az anyanyelvi és a matematikai alapkészségek fejlődésének vizsgálatára. A szakiskola tizedik évfolyamán folytatott mérésnek az olvasás és szövegértés alapkészség vizsgálatára is ki kell terjednie.

A kompetenciamérés tartalmi elemeit a **3/2002. (II. 15.) OM rendelet** szabályozza, 2. számú mellékletében. A következő sorok ebből tartalmazznak részleteket.

„A mérés matematika tesztje főként a mindennapi életben előforduló, matematikai problémákra visszavezethető feladatokból áll. A felmérés ugyan figyelembe veszi a tanterveket, de nem az egyes évfolyamok követelményeit kéri számon. A tesztek olyan -- többnyire életszerű szituációban megjelenített feladatokat tartalmaznak -- amelyek megoldásához szükséges ismeretekkel elvileg már rendelkeznek a diákok. A kompetenciamérés matematika tesztje a diákok matematikai eszköztudását méri. A matematikai eszköztudás felmérésekor tehát elsősorban a hétköznapi életben is előforduló problémákra épülő feladatokkal találkoznak a tanulók, és azokat meglévő matematikai képességeik és az iskolában, valamint a mindennapokban szerzett készségeik segítségével kell megoldaniuk. Ilyen valós probléma lehet például a pénzügyek intézése, az utazás, a természeti jelenségek változását mutató adatsorok és ábrázolásuk értelmezése.

A szövegértési feladatok a szövegértést tantárgyközi kulturális kompetenciának tekintik, így a mindennapi életből vett szövegekben szereplő tények, összefüggések feltárását, problémák, helyzetek megoldását várják el a tanulóktól. A tesztek elbeszéléseket, regényrészleteket, ismeretterjesztő szövegeket, újságcikkeket, hirdetéseket és szokványos táblázatokat tartalmaznak. A tanulóknak a különböző információhordozókhoz kapcsolódó kérdések megválaszolásakor a szövegek átfogó értelmezésén túl különböző műveleteket kell végrehajtaniuk. Ezek közé egészen egyszerű és komplex műveletek is tartoznak a konkrét információ visszakeresésétől az egyes szövegelemek funkciójának meghatározásán át a szöveg megformáltságára való reflektálásig.”

Az országos mérések keretében az érintett közoktatási intézmények külső mérőbiztosok közreműködésével megíratják a teszteket, elvégzik az adatfelvételt. Az Oktatási Hivatal előre meghatározott mintavételi eljárással összegyűjti a feladatlapokat és a kérdőíveket, továbbá gondoskodik azok feldolgozásáról. A Hivatal előállítja az országos mutatókat és az elemzés szempontjából releváns részminták alapstatisztikáit, valamint azokat az összevont

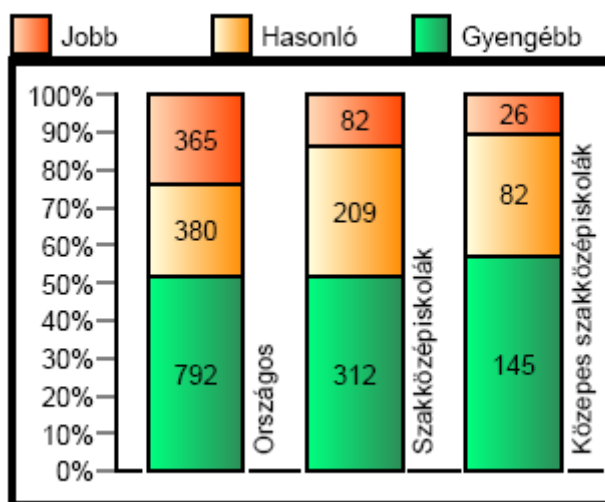
mutatókat, amelyek alapján az iskola összehasonlíthatja teljesítményét az országos mutatókkal és a hasonló helyzetű intézmények statisztikai jellemzőivel.

Az oktatási intézmények a felmérésről a következő tanév február 28-ig összesítő jelentést kapnak, amelynek segítségével elemzik eredményüket, meghatározzák fejlesztési feladataikat.

II. A 2007. ÉVI KOMPETENCIAMÉRÉS EREDMÉNYEI AZ ERDEI FERENC KEERSKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI SZAKKÖZÉPISKOLÁBAN

MATEMATIKA

A 2007. évi mérésben matematikából az átlageredményünk 510 pont, ugyanakkor a szakközépiskolák országos átlaga 495 pont. Tanulóink tehát az országos átlag felett teljesítettek. Nagyon előkelő a helyünk a nálunk jobban, hasonlóan, illetve gyengébben teljesítő telephelyek száma és aránya tekintetében, ahogyan ezt az országos elemzésből a következő ábra alátámasztja:

A tanulókat teljesítményük alapján képességszintekre sorolják a következőképpen:

1. képességszint:

A diákok ezen a szinten képesek arra, hogy olyan egyszerű, ismerős kontextusú feladatokat oldjanak meg, amelyekből a szükséges információ könnyen kinyerhető, a megoldáshoz szükséges többnyire egyetlen lépés a feladat szövegéből következik. A jól begyakorolt számítások elvégzése, a műveletek végrehajtása és a legalapvetőbb matematikai tények, tulajdonságok felidézése várható el tőlük.

2. képességszint:

Ezen a szinten a diákoktól elvárható az egyszerűbb szituációban megjelenő problémák átlátása. Képesek az ismerős eljárások, algoritmusok, képletek megfelelő alkalmazására, adatok egyszerű megjelenítésére, ábrázolására valamint egyszerű műveletek végrehajtására a különbözőképpen (pl. táblázatosan, grafikonon) megjelenített adatokkal.

3. képességszint:

Ezen a szinten a tanulók képesek bizonyos szituációk matematikai értelmezésére, kiválasztják és alkalmazzák a probléma megoldásához a megfelelő stratégiát. Képesek modellek alkalmazására és ezek alkalmazhatósági feltételeinek meghatározására. Tudnak különböző reprezentációkat alkalmazni és értelmezni, ezeket valós szituációval összekapcsolni. Képesek arra, hogy megfogalmazzák és leírják gondolatmenetüket, értelmezésüket.

4. képességszint:

Ezen a szinten a diákok fejlett matematikai gondolkodásra, érvelésre és önálló matematikai modell megalkotására képesek összetett problémák esetében is. Tudnak általánosítani; ismereteiket magabiztosan alkalmazzák újszerű probléma megoldásakor. Kezelik és értelmezik a különböző reprezentációkat. Logikusan érvelnek, és a probléma megoldásával kapcsolatos gondolataikat, értelmezéseiket megfelelően kommunikálják.

Diákjaink e tekintetben is jól szerepeltek. Amíg matematikából országosan a szakközépiskolások 29,3%-a teljesített az 1. szinten vagy alatta, addig iskolánk tanulói közül csak 23,3%. Ugyanakkor az országos 25,4%-kal szemben diákjaink 33,3%-a sorolható a 3. vagy a 4. képességi szintre.

A mérési szakértők kidolgoztak egy olyan eljárást, amellyel a tanulók által kitöltött kérdőívek feldolgozásával a szülői háttér alapján becsülik az iskolákban a tanulók által elvárható teljesítményt. Ez az úgynevezett hozzáadott pedagógiai érték. Intézményünkben a szakközépiskolákra megadott becslés alapján 463 pont az elvárható teljesítmény, ezzel szemben tanulóinknak 510 pont az átlaga. A 2007. évi mérésben, több mint 10%-kal fölötte teljesítettek tanulóink az elvárható szintnek. Az országos elemzés megállapítja, hogy az eredmény szignifikánsan jobb az elvárhatónál.

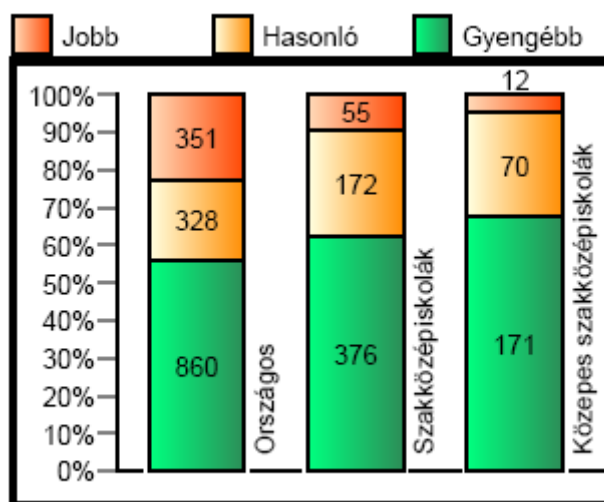
Tekintettel arra, hogy a kompetenciamérést a 10. évfolyamon 2003 óta négy évben elvégezték, a Hivatal az eddigi mérések eredményeit is összehasonlította az átlagok, illetve a tanulók képességszintekre sorolásának szempontjából. A négy mérés összehasonlító adatait matematikából diákjainkra a következő táblázat tartalmazza:

Év	Országos átlag (pont)	Iskolánk átlaga (pont)	Legalább 2. szintet elért tanulók (%)
2003	500	530	89,5
2004	497	510	70,0
2006	499	502	73,3
2007	495	510	80,0

Az országos jelentés megállapítja, de a táblázatból is kiolvasható, hogy eredményünk nem változott. Tanulóink minden mérésben jól teljesítettek.

SZÖVEGÉRTÉS

A 2007. évi mérésben szövegértésből tanulóink átlageredménye 527 pont, a szakközépiskolák országos átlaga 500 pont. Ez a különbség figyelemre méltó. Nagyon előkelő a helyünk a nálunk jobban, hasonlóan, illetve gyengébben teljesítő telephelyek száma és aránya tekintetében, ahogyan ezt az országos elemzésből a következő ábra alátámasztja:

A tanulókat teljesítményük alapján képességszintekre sorolják szövegtésből is a következőképpen:

1. képességszint:

A tanulók ezen a szinten egy vagy több egymástól független információ azonosítására képesek egy szempont alapján. Az információkat explicit formában tartalmazza a szöveg. A tanulók felismerik a szövegbeli információk közötti egyszerű kapcsolatokat, valamint azonosítani tudják a szöveg főbb témáját és a szerző szándékát ismert téma esetében. Háttértudásukra támaszkodva képesek a szöveg egy jellemzőjének értékelésére.

2. képességszint:

Ezen a szinten a tanulók több szempont alapján egy vagy több információt képesek azonosítani, és átlátják a szövegben a szembetűnő, hasonló információkat. Képesek egyszerű szövegbeli kapcsolatok felismerésére, egyszerű kategóriák kialakítására és alkalmazására, illetve alacsonyabb szintű következtetések levonására a szöveg egy vagy több részéből. Felismerik a szöveg legfőbb gondolatát, tudja értelmezni a szöveg egy meghatározott részét, és – ismert téma esetében – képesek a szöveg főbb témájának és a szerző szándékának azonosítására. Háttértudásukra támaszkodva értékelik a szöveg egy jellemzőjét.

3. képességszint:

A tanulók ezen a szinten képesek az információk közötti kapcsolat megtalálására több szempont figyelembevételével. Átlátják a szövegben a szembetűnő, hasonló információkat, képesek a kért információ azonosítására, valamint annak kikövetkeztetésére, hogy mely információ tartozik relevánsan a feladathoz. Képesek összefüggéseket felismerni és megérteni a szöveg egy részletére vagy egészére vonatkozóan, következtetéseket tudnak levonni a szöveg egy vagy több részéből, és a szövegrészeket egységbe tudják rendezni. Háttértudásuk segítségével képesek egy szó, kifejezés vagy mondat értelmezésére, valamint a szöveg egészének vagy részletének értelmezésére egy kevésbé hétköznapi ismeretanyag vonatkozásában. Képesek a szöveg egy jellemző tartalmi vagy formai jegyének értékelésére. Tudnak reflektálni a szövegre saját tudásuk, tapasztalatuk és gondolataik alapján.

4. képességszint:

A tanulók képesek a szövegbe mélyen beágyazott információk azonosítására és elrendezésére, amelyek közül némelyik nem szó szerint szerepel a szövegben. Képesek olyan információk visszakeresésére, amelyek több kritériumnak felelnek meg; ki tudja következtetni, hogy mely információ tartozik relevánsan a feladathoz, és képesek a hasonló jellegű információk közül a megfelelő kiválasztására, azonosítására. Képesek bonyolult összefüggések feltárására egy számukra ismeretlen szövegben, képesek a szövegrész és a szöveg egésze közötti kapcsolatok felismerésére, azonosítására; következtetések levonására a szöveg egy vagy több részéből, illetve a következtetések magas szintű értelmezésére. Tudják értelmezni a teljes szöveget, egy

adott szövegrészt a szöveg egészének tükrében, a két- vagy többértelmű szövegrészeket, a várttal ellentétes elgondolásokat egy hosszabb és bonyolultabb szövegben. Háttértudásukra támaszkodva képesek egy összetett szöveg tartalmi és formai jegyeinek kritikai jellegű megítélésére, a nyelvi árnyalatok értelmezésére, a szöveg egészének vagy részletének kritikai szempontú értékelésére, a szöveggel kapcsolatos hipotézisek felállítására.

Országosan a szakközépiskolások 23,6 %-a teljesített az 1. szinten vagy alatta, iskolánk tanulói közül csak 3,3%. Ez rendkívül figyelemre méltó eredmény. Ugyanakkor az országos 27,9%-kal szemben diákjaink 36,7%-a sorolható a legalább 3. képességi szintre.

Intézményünkben a szakközépiskolákra megadott becslés alapján 469 pont az elvárható teljesítmény szövegértésből, ezzel szemben tanulóinknak 527 pont az átlaga. A 2007. évi mérésben szövegértésből, 12,4%-kal fölötte teljesítettek tanulóink az elvárható szintnek. Szövegértésből is azt állapítja meg az országos elemzés, hogy diákjaink szignifikánsan jobban teljesítettek, mint az elvárható érték. Intézményünk azok közé az iskolák, közé tartozik, ahol a hozzáadott pedagógiai érték pozitív.

A 2003. óta végzett négy mérés összehasonlító adatait szövegértésből diákjainkra a következő táblázat tartalmazza:

Év	Országos átlag szakközépiskolákra (pont)	Iskolánk átlaga (pont)	Legalább 2. szintet elért tanulók (%)
2003	500	526	89,5
2004	499	523	85,0
2006	501	532	96,7
2007	500	527	96,7

Az országos jelentés megállapítja, de a táblázatból is kiolvasható, hogy eredményünk nem változott. Tanulóink minden mérésben jól teljesítettek.

Az Erdei Ferenc Kereskedelmi és Közgazdasági Szakközépiskola azok között az iskolák között szerepel, akik jóval többet „kihoznak” tanulóikból, mint az a tanulók szociális háttere alapján elvárható lenne. Intézményünkben olyan oktató-nevelő munka folyik, amely országos összehasonlításban is figyelemre méltó. Nevelőtestületünk évek óta úgy dolgozik, hogy a hozzáadott pedagógiai érték intézményünkben pozitív.